

системи, оскільки основні державні соціальні підтримки незахищеним верствам населення, в тому числі і переселенцям проходять через Ощадбанк, тому на нашу думку повинна бути вироблена стратегія НБУ, щодо стабілізації фінансової стійкості Ощадбанку, через збільшення активів установи та фінансової підтримки від держаних інституцій.

Шляхи покращення фінансового становища національних банків можливе завдяки жорсткій політики регулювання НБУ, на прикладі, макропруденційного аналізу для захисту банківської системи у разі непередбачуваних подій. Крім того, для стимулювання підприємства є необхідне залучення додаткових джерел фінансування зі сторони міжнародних організацій та фондів.

Список використаних джерел

1. Варцаба В. І. Оцінка фінансової стійкості банківської системи України та шляхи її зміцнення в умовах пандемії коронавірусу / Науковий вісник Ужгородського університету. Ужгород, 2021. Випуск 1 (57). С. 107 – 113.
URL: <http://visnyk-ekon.uzhnu.edu.ua/article/view/235733>
2. Ческідова І. О., Бурковська А. В. Оцінка фінансової стійкості банківської системи України в умовах воєнного стану. Харків, 2022. С.102 – 104.
URL: <http://library.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/17564/5/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%A4%D0%9A%D0%A1.pdf#page=102>
3. Почтар В.О. Оцінка фінансової стійкості банку. Київ, 2021. С. 144
URL: <https://er.knutd.edu.ua/handle/123456789/19303>
4. Вицина С. О. Сутність фінансового стану банку та методи його оцінки. Миколаїв, 2021. С. 99 – 100.
URL: <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/9242/1/99-100.pdf>
5. Річна окрема фінансова звітність АТ «Ощадбанку» за 2020 – 2021 рр. / Офіційний сайт Ощадбанку. – Електронний ресурс. – Режим доступу:
URL: <https://www.oschadbank.ua/finansova-zvitnist>

УДК 336

*Гарматій Н.М. к.е.н., доцент,
доцент кафедри економічної кібернетики*

РЕГУЛЯТИВНІ ДІЇ ДЛЯ СТАБІЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

Тернопільський національний технічний університет ім.І.Пулюя Україна

Події, які відбуваються зараз в Україні, а саме військова інтервенція російської федерації, задають серйозних збитків національній економіці, і хоча

військові дії ще тривають, але на нашу думку потрібно вже розробляти стратегії та напрямки для швидкого відновлення національної економіки і подальших шляхів євроінтеграційних процесів для вітчизняних підприємств та компаній.

Згідно проведеного аналізу звіту Світового банку [1] пропонуються такі пріоритетні заходи щодо забезпечення макрофінансової стабільності національної економіки, які ми представимо на рисунку 1.

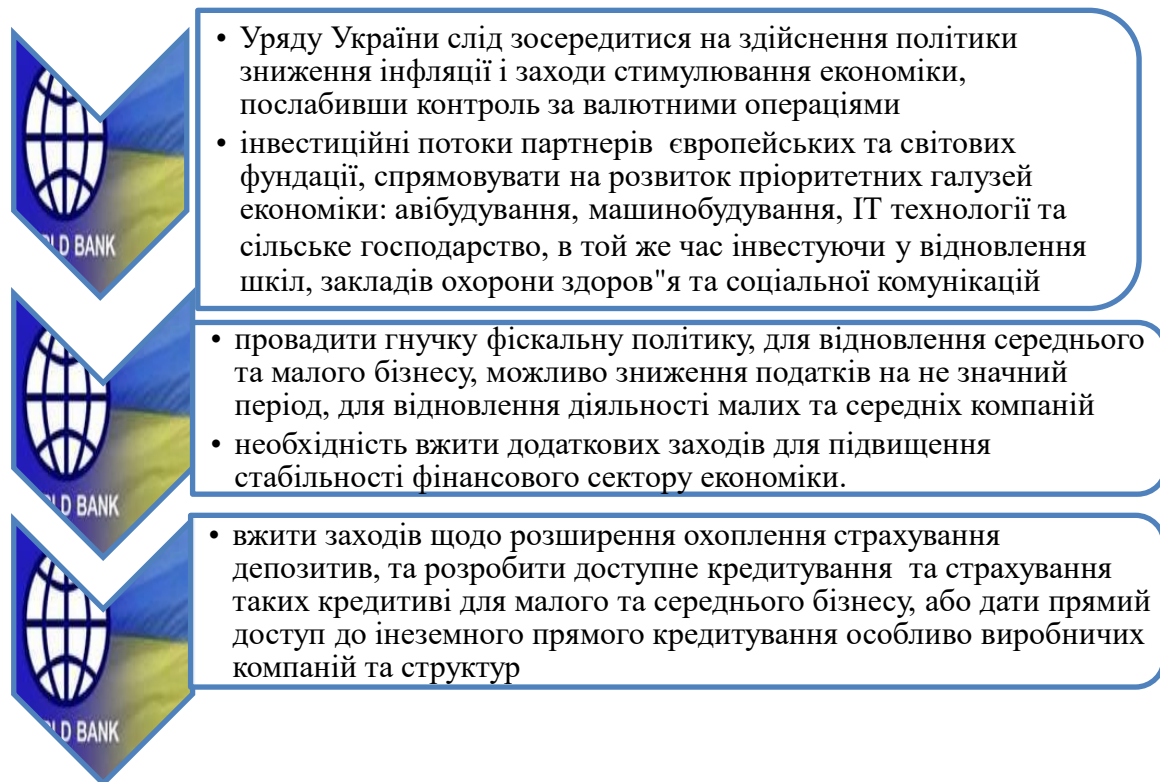

Рис.1. Пропозиції Світового банку, щодо заходів по стабілізації економіки України в умовах невизначеності. [Систематизовано автором на основі джерела 1].

Важливим та пріоритетним напрямком на нашу думку є спрямовувати фінансові потоки не лише на поточні витратні статті бюджету України, але спрямовувати кошти і на розвиток виробництва на територіях які дозволяють розвернути діюче виробництво та створити нове виробництво при державному замовленні(наприклад зброї, дронів та інш. видів військової техніки), оскільки без стабільного розвитку виробництва і відповідно сплати податків, в довгостроковій перспективі національна економіка не зможе відновитися і динамічно розвиватися. Уряд вже розробив програми підтримки фінансової та логістичної для підприємств, які готові перевести своє виробництво на більш спокійні українські території, ці програми потрібно підсилити, і виробити державну програму щодо перенесення і функціонування стратегічно важливих галузей національної економіки. На нашу думку можливо навіть домовленості з європейськими партнерами, щодо надання стратегічно важливим підприємствам

можливість працювати за межами України, але з можливістю сплати податків в національний бюджет, те саме може стосуватися і ІТ галузі, для сприяння «стримування відтоку» високотехнічних фахівців, дозволяти працювати над ІТ проектами можливо і за кордоном, але сплачуючи заробітну плату і відповідно податки на території України. Потрібно приймати відповідні законодавчі документи та нормативи, які диктують умови ризику та невизначеності.

Україні також, згідно рекомендацій Світового банку, необхідно буде посилити стійкість системи гарантування вкладів і санацію банків шляхом прийняття Закону «Про забезпечення стабільності системи гарантування вкладів», щоб запровадити кращі вимоги щодо:

- ✓ збільшення страхового покриття депозитів;
- ✓ реструктуризації успадкованого боргового зобов'язання Фонду гарантування вкладів фізичних осіб (ФГВФО) перед Міністерством фінансів (Мінфіном) шляхом анулювання непогашеного боргу ФГВФО і заміни його умовним зобов'язанням, залежним із відшкодуванням від пов'язаних сторін збанкрутілих банків, і досягненням цільового коефіцієнта резерву ФГВФО;
- ✓ залучення другого за величиною Ощадбанку, що належить державі, до системи гарантування вкладів на загальних умовах для інших банків;
- ✓ впровадження нового механізму фінансування для ФГВФО, заснованого на перспективній методології з використанням стрес-тестування та цільового показника резервів. Закон (швидше за все) запровадить повне страхування депозитів домогосподарств на період воєнного стану. Передбачено застереження про припинення дії такого положення (дата припинення або скасування воєнного стану), і це добре. Проте, минулий досвід показав, що нелегко перейти від повністю гарантованих депозитів до обмеженого покриття, оскільки для цього потрібна стабілізація економічного та фінансового середовища[2].

Відповідно на всі пропоновані варіанти підтримки та стабілізації національної економіки потрібні фінансові потоки, які в принципі Україна і отримує, головне цільове використання цих коштів. На рисунку 2 представимо фінансування на грантові програми, тобто ті, які не підлягають поверненню.

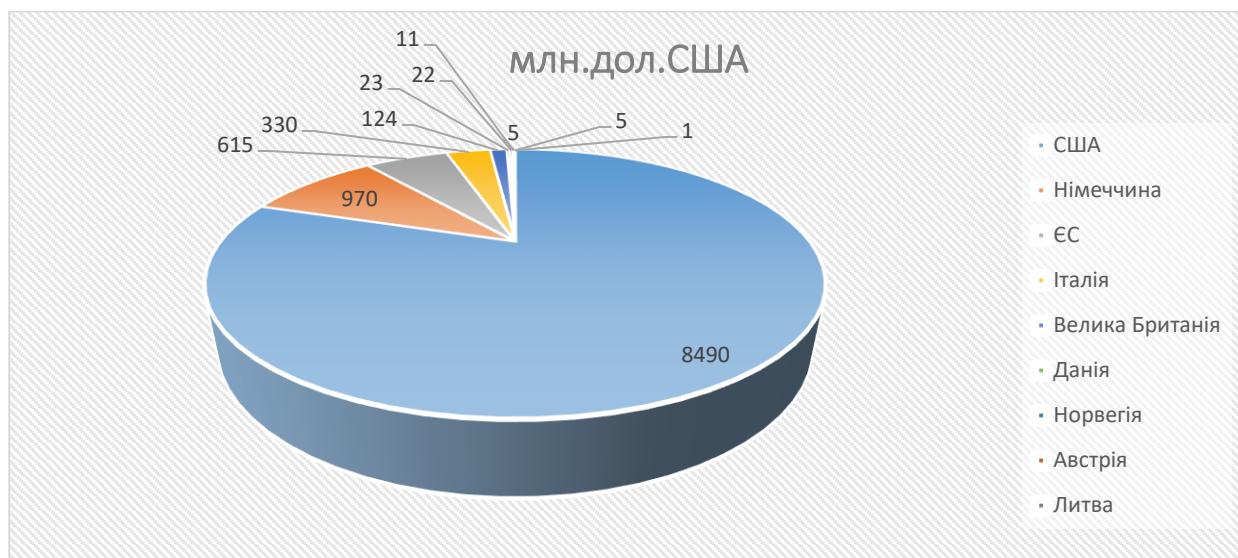

Рис.2. Фінансування безповоротної допомоги Україні від партнерів під час повномасштабного вторгнення РФ. [складено на основі джерела 2].

Як видно з рисунку найбільшим донором стали США, виділивши за ці місяці майже 8,5 млрд доларів. З цієї суми 4,5 млрд. Штати виділили через Цільовий фонд Світового банку в рамках проєкту «Підтримка державних витрат щодо забезпечення сталого державного управління в Україні».

На другому місці – Німеччина, її влада надала Україні 970 млн доларів грантів.

На третьому – Євросоюз, який виділив Україні 615 млн грантів. Останній грант у розмірі 500 млн євро Україна отримала 28 вересня: кошти будуть спрямовані на «найактуальніші витрати» держбюджету, зокрема у соціальній та гуманітарній сферах. Частину коштів також спрямують на підтримку продовольчої безпеки та посилення економічної стійкості України.

Італія надала Україні 330 млн доларів грантових коштів, від Великої Британії надійшло 124 млн доларів. Ще 23 млн доларів безповоротної допомоги виділила Данія, 22 млн – Норвегія, 11 млн – Австрія, по 5 млн – Латвія та Литва, 1 млн – Албанія [2].

Тобто фінансові ресурси світові фундації виділяють Україні в достатньому обсязі, завдання уряду, скласти дорожню карту пріоритетності інвестиційних ресурсів, які дадуть найкращий розвиток та стабільність для національної економіки.

Список використаних джерел

1. Звіт Світового банку. Режим доступу URL: [<https://www.worldbank.org/uk/country/Ukraine/>]
2. Електронне видання. Режим доступу URL: [<https://www.slovoidilo.ua/2022/09/30/infografika/finansy/skilky-bezpovorotnoyi-findopomohy-otrymala-ukrayina-pochatku-povnomasshtabnoyi-vijny>]